

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.289/2021/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I. rendű felperes neve (cím) I. rendű, II. rendű felperes neve (cím) II. rendű és III. rendű felperes neve (cím) III. rendű felpereseknek – a dr. Felek Tímea ügyvéd (cím) által képviselt II. rendű alperes neve (cím) II. rendű alperes ellen – amelynek pernyertessége érdekében az ifj. dr. Horváth Ferenc ügyvéd (cím) által képviselt beavatkozott neve (cím) beavatkozott – kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.20.030/2019/143. számú közbenső ítélete ellen a II. rendű alperes 144. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére 31 350 (harmincegyezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 48 000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam visel.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. és a II. rendű felperesek házastársak. Az első gyermekük: a III. rendű felperes 2013. január 31. napján 4 óra 30 perckor koponyatartás szülési mechanizmus szerint, 3250 gramm súllyal, 9/10-es APGAR-ral, érett leánygyermekként jött a világra a II. rendű alperes szülészeti osztályán. A születése utáni első óráját a szülőszobában a szüleivel töltötte. Ennek során a II. rendű felperes jelezte a II. rendű alperes alkalmazottainak, hogy a III. rendű felperes nagyon elcsendesedett. A jelzést követően a II. rendű alperes szülészeti osztályának munkatársai azt tapasztalták, hogy a III. rendű felperes lélegeztetésre szorul, ezért megkezdték az újraélesztését, amelyhez csatlakoztak az újszülött osztály alkalmazottai is. A szülészeti dekurzus és az újszülött megfigyelési lapok ellentmondásos tartalma miatt azonban nem lehet megállapítani, hogy a II. rendű felperes mikor értesítette a III. rendű felperes állapotáról a II. rendű alperes munkatársait, ők az újraélesztést mikor kezdték meg, és ennek során pontosan mikor és milyen módszereket és eszközöket alkalmaztak.

[2] A koraszülött mentő 6 órákor érkezett meg a III. rendű felpereshez, akit eszméletlen, hypotóniás állapotban találtak. Maszkos Neopuff légzéztámogatás mellett gyér spontán légzéssel rendelkezett, a szívfrekvenciája 132/perc, a szaturációja pedig 98% volt. Inkubátorban, gépi légzéztámogatással a II. rendű alperes PI. részlegére szállították, ahol már a felvételekor neurológiai tüneteket jelzett: mindkét oldalon az alsó és felső végtagokon apróhullámú görcs jelentkezett nála, pupillái közepesen tágak, fénymerevek voltak, szeme nem követett. Bár e tünetek miatt 2013. október 7. napjáig folyamatosan kórházban tartózkodott, a neurológiai státusza nem rendeződött. A 2017. március 3. napján kelt zárójelentés tanúsága szerint az egyszerű utasításokat megérti, az önkifejezése gesztusokkal, jelekkel, hangokkal történik. A játékokat, eszközöket sok segítséggel használja, fejét kevésbé tartja, hasonfekvésből sarokülésbe felül. Támasszal kúsztható, mászni sok segítséggel képes, kis segítséggel feláll, pár lépést oldalazva megtesz, kerekesszék használatára szorul.

[3] A felperesek a módosított keresetükben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 318. §-a, a 339. §-ának (1) bekezdése, továbbá a 355. §-ának (1), (2) és (4) bekezdései alapján vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni a II. rendű alperest. Érvelésük szerint a II. rendű alperes azért sértette meg a szakmai szabályokat és az elvárható gondosság követelményét, mert nem vizsgálta meg azt, hogy a III. rendű felperes a méhen belül megfertőződött-e, és – igenlő válasz esetén – nem gondoskodott arról, hogy a szülésnél legyen jelen neonatológus is, továbbá a születése után nem helyezte a III. rendű felperest az újszülött-részlegre a szükséges megfigyelés érdekében. Állították, hogy a II. rendű alperes súlyos mulasztásokat követett el a III. rendű felperes újraélesztése során is. A szülészeti dekurzus és az újszülött megfigyelési lap ellentmondásos tartalma miatt ugyanis nem lehet megállapítani, hogy a II. rendű alperes az észlelést követően haladéktalanul megkezdte-e a III. rendű felperes ellátását, továbbá nem tisztázható az sem, hogy a lélegeztetés során betartották-e a szakmai szabályokat és az elvárható gondosság követelményét. Érvelésük szerint amennyiben a II. rendű alperes a III. rendű felperes ellátását az észlelést követően haladéktalanul megkezdte és a lélegeztetést megfelelően – Neopuff készülék alkalmazásával – kivitelezte, lett volna esély arra, hogy a III. rendű felperes hypoxiás eredetű idegrendszeri károsodása ne következzen be.

[4] A II. rendű alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy erre utaló jelek hiányában a II. rendű alperesnek nem kellett vizsgálnia a III. rendű felperes méhen belüli megfertőzöttségét. Érvelésük szerint a gyermek idegrendszeri károsodást előidéző oxigénhiányos állapotát az okozta, hogy az I. rendű felperes jobb melle a születést követő szoptatás során elzárta a III. rendű felperes orrnyílásait, ez pedig fulladást idézett elő. Kifejtették, hogy a II. rendű alperes az egészségügyi dokumentáció alapján a szakma szabályainak és az elvárható gondosság elvének megfelelően járt el a III. rendű felperes újraélesztése során is.

[5] Az elsőfokú bíróság a közbenső ítéletében megállapította, hogy a II. rendű alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felpereseknek az abból eredő kárukért, hogy 2013. január 31. napján a III. rendű felperes újraélesztése során nem kellő gondossággal járt el.

[6] A határozatát azzal indokolta, hogy a többször kiegészített szakvélemény szerint a szülés előtt nem merült fel a III. rendű felperes méhen belüli megfertőződésének lehetősége, így ebben a körben a II. rendű alperes a szakmai szabályoknak megfelelően, kellő

gondossággal járt el. Ezért neonatológusnak nem kellett részt vennie a szülésen, továbbá nem volt indokolt a III. rendű felperes születést követő 24 órás megfigyelése sem. Erre tekintettel nem lehet megállapítani a II. rendű alperes kártérítési felelősségét amiatt, hogy a III. rendű felperesnek a keringése a születését követően rövid idővel: az első életórában összeomlott.

[7] Mindezeket követően azt vizsgálta meg, hogy a II. rendű alperes az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. §-a (3) bekezdésének megfelelően járt-e el a III. rendű felperes újraélesztése során. Megállapította, hogy ebben a körben az egészségügyi dokumentáció, azaz a szülészeti dekurzus, az újszülött megfigyelési lap és az újszülött kór- és lázlap tartalmában lényeges különbségek vannak, amely sérti az Eütv. 136. §-ának (1) bekezdését. Eszerint az egészségügyi dokumentációt úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát. Márpedig ha a dokumentáció hiányos, ellentmondásos, akkor az ebből eredő hiányosságok az egészségügyi szolgáltató terhére esnek, és azok utólag – például tanúbizonyítás útján – nem pótolhatók. Tanúvallomás csak abban az esetben alkalmazható, ha a perben nem a dokumentáció pótlásáról vagy kiegészítéséről van szó, hanem a tanúvallomások által érthetővé tett, megerősített írásbeliségről. Jelen esetben azonban oly mértékben hiányos és ellentmondásos volt az orvosi dokumentáció, amely kizárta a tanúbizonyítást, különös figyelemmel arra is, hogy a felperesek az egészségügyi szolgáltatást végző dolgozók részére nem adtak felmentést a titoktartási kötelezettségük alól.

[8] A három orvosi dokumentum már abban a tekintetben is eltér egymástól, hogy a III. rendű felperest ki vitte át az újszülött ellátó helyiségbe. A szülészorvosok által vezetett szülészeti dekurzus szerint mindezt G. A. szülésznő végezte el azt követően, hogy dr. R. M. értesítette őt az újszülött állapotáról. Maga G. A. szülésznő azonban azt írta az újszülött megfigyelési lapra, hogy 5 óra 25 perckor valóban telefonált neki dr. R. M., hogy a III. rendű felperessel baj van és menjen érte, azonban amikor bement a szülőszobába, a III. rendű felperest már az élesztő asztalon találta tónustalan, nagyon sápadt állapotban. Ehhez képest az újszülött kór- és lázlap egy harmadik lehetőséget tartalmaz, eszerint ugyanis a II. rendű felperes jelzését követően a szülésznő és az orvos együtt mentek át a szülőszobára és együtt találták meg az I. rendű felperest jobb oldalra fordulva akként, hogy a gyermeket az emlőjével letakarta.

[9] Eltérő adatokat tartalmazott a három dokumentum abban a vonatkozásban is, hogy a II. rendű alperes alkalmazottai mikor értesültek arról, hogy a III. rendű felperes nem lélegzik. Ennek pedig döntő jelentősége volt, hiszen csak ezen időponttól kezdődően lehetett vizsgálni, hogy a II. rendű alperes az újraélesztés során a szakmai szabályoknak és a gondossági követelménynek megfelelően járt-e el. A szülészeti dekurzusból az következik, hogy dr. R. M. a II. rendű felperes jelzése alapján 5 óra 30 perckor értesült a III. rendű felperes állapotáról. Az újszülött megfigyelési lap tanúsága szerint azonban dr. R. M. már 5 óra 25 perckor hívta G. A. szülésznőt a szülőszobáról, így a II. rendű felperes szükségszerűen ezt megelőzően értesítette őt a gyermeke állapotáról. Mindez 5-10 perces eltérést jelent, amelyet nem lehet azzal magyarázni, hogy az orvos és a szülésznő más órákról olvasták le az időt. Dr. M. L. igazságügyi szakértő ugyanis a 2021. június 7. napján megtartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy az orvosi iratok között nincs semmiféle hierarchia, így az orvosi dekurzusnak és az újszülött megfigyelési lapnak egyezniük kell a releváns adatok tekintetében. Ez a követelmény azonban az észlelés időpontja, azaz az egyik legfontosabb adat tekintetében nem teljesült.

[10] Egyik egészségügyi dokumentáció sem tartalmazza, hogy a II. rendű alperes alkalmazottja mikor érkezett a szülőszobára, továbbá nem részletezi a III. rendű felperes paramétereit, vagyis a pulzusszámát és az oxigénnel való ellátottságát sem. Márpedig az orvosszakértő a tárgyaláson tett meghallgatása során egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy ezeket az adatokat az orvosi dokumentumoknak tartalmazniuk kellett volna, mert csak ezek ismeretében lehetne megállapítani azt, hogy a II. rendű alperes az újraélesztés során az Eütv. 77. §-ának (3) bekezdésében írt követelménynek megfelelően járt-e el vagy nem.

[11] Ellentmondásosak az orvosi dokumentumok abban a tekintetben is, hogy mikor került sor a pulzoximéter felszerelésére. A szülészeti dekurzus szerint a pulzoximétert 5 óra 31 perckor helyezték fel, amikor a III. rendű felperes bőrszíne már rózsaszínűvé vált. Az újszülött megfigyelési lap szerint azonban I. M. csak 5 óra 40 perckor szerelte fel a pulzoximétert, amikor a III. rendű felperes még mindig livid és tónustalan volt. Ezzel ellentétesen az újszülött megfigyelési lap olyan bejegyzést is tartalmaz, amely szerint az ismeretlen szerző 5 óra 42 perckor érkezett meg a szülőszobára, amikor az újszülött még mindig cianotikus és tónustalan volt, a bőrszíne pedig csak akkor változott rózsaszínné, amikor – a szerző javaslatára – Neopuff eszközt kezdtek használni a lélegeztetéshez. A pulzoximéter használatának azért van döntő jelentősége, mert az egyező szakértői nyilatkozatok szerint ez az egyetlen olyan műszer, amellyel pontosan mérni lehet a vér oxigénellátását. Enélkül csak a bőr színének változásából lehet következtetni a szaturációra, amely nyilvánvalóan nem felel meg az Eütv. szerinti gondosság követelményének.

[12] Az orvosi dokumentumok közötti ellentmondást jól jelzi, hogy amennyiben az újszülött megfigyelési lap szerint a pulzoximétert – legkorábban – csak 5 óra 40 perckor szerelték fel, akkor nincs magyarázat arra, hogy a szülészeti dekurzusban mi alapján tudták rögzíteni 5 óra 31 perckor a 87%-os szaturációt, majd ezt követően 30 mp múlva a 94%-os mértéket. A szülészeti dekurzus azon bejegyzésének alapulvétele esetén azonban, amely szerint az újszülött bőre már 5 óra 31 perckor rózsaszínűvé vált, nem lehet megmagyarázni azt, hogy az újszülött megfigyelési lap miért tartalmazza még 5 óra 40 perckor is azt, hogy az újszülött tónustalan, színe livid és abban javulás csak a Neopuff eszköz alkalmazása után következett be.

[13] Abban a kérdésben, hogy a II. rendű alperes alkalmazottai mikor tértek át a maszkosról a Neopuff lélegeztetésre, szintén eltérő adatokat tartalmazott az egészségügyi dokumentáció. Erre a szülészeti dekurzus szerint 5 óra 31 perckor, az újszülött megfigyelési lap szerint viszont csak 5 óra 40 perckor vagy még ennél is később: 5 óra 42 perckor került sor. Azt ugyanakkor, hogy a III. rendű felperes oxigénellátása végül a Neopuff eszköz alkalmazása vagy más intézkedések miatt állt-e helyre, a szakértők nem tudták megállapítani. A szakvélemény tisztázta azonban, hogy az öntelődő ballonnal történő maszkos lélegeztetés és a Neopuff ugyanolyan szakszerű lélegeztetési eszköznek minősülnek, így nem lehetett a II. rendű alperes mulasztásaként értékelni azt, hogy időben csak késve tértek át az öntelődő ballonról a Neopuff alkalmazására, az viszont az ő terhére esett, hogy egyáltalán nem lehetett megállapítani, hogy az áttérésre időben mikor került sor.

[14] A szakértők egyértelműen nyilatkoztak arról is, hogy az intubálást 2-2,5 percenként meg kell ismételni. Azt azonban, hogy a II. rendű alperes alkalmazottai hányszor

és milyen időközönként kísérelték meg az intubálást, még a részletesebb adatokat tartalmazó szülészeti dekurzus alapján sem lehetett megállapítani.

[15] Annak, hogy a III. rendű felperes mi okból került oxigénhiányos állapotba, nem volt jelentősége. Amennyiben az I. rendű felperes magatartása is idézte volna elő a III. rendű felperes oxigénhiányát (amelyet az elsőfokú bíróság nem állapított meg), a II. rendű alperesnek az újraélesztés során akkor is az egészségügyi szolgáltatókkal szemben támasztott gondosságot kellett volna tanúsítania. Az általa vezetett dokumentáció azonban oly mértékben hiányos és ellentmondásos volt, hogy nem lehetett rekonstruálni, hogy az újraélesztés során milyen időpontban milyen intézkedések történtek. Ezért a II. rendű alperes nem tudta kimenteni magát a kártérítési felelősség alól annak bizonyításával, hogy betartotta a szakmai szabályokat és a gondosság követelményét. Ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 341. §-ának (4) bekezdése alapján megállapította a II. rendű alperes teljes kártérítési felelősségét a felperesek felé.

[16] Elutasította a felperesek eljárás szabálytalansága miatt emelt kifogását, amelyet arra hivatkozással terjesztettek elő, hogy a 140. sorszámú beadványukban nem a szakértők meghallgatását, hanem új szakértő kirendelését kérték, ezért a szakértők meghallgatására indítvány nélkül, azaz hivatalból került sor. A Pp. 313. §-ának (3) bekezdéséből azt a következtetést vonta le, hogy a bíróság kompetenciájába tartozott annak eldöntése: a felperesek által felsorolt aggályok kiküszöbölésére írásban hívja-e fel a szakértőket, vagy a tárgyalásra megidézi őket, így a szakértők megidézése és meghallgatása nem sértette a Pp. rendelkezéseit.

[17] Az alperes a fellebbezésében azt kérte, hogy az ítéltábla változtassa meg az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét és utasítsa el a keresetet. Arra hivatkozott, hogy a III. rendű felperes újraélesztése során betartotta a szakmai szabályokat és a gondosság követelményét. Nincs okozati összefüggés a III. rendű felperes jelenlegi állapota és az alkalmazottainak az újraélesztés során tanúsított magatartása között. Eleget tett a 60. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt bizonyítási kötelezettségének is, így a magatartása nem minősíthető felróhatónak.

[18] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 313. §-át és a Pp. 315. §-ának (1) bekezdését, mert a 2021. április 29-én megtartott tárgyaláson erre irányuló indítvány nélkül hallgatta meg a szakértőket. A felperesek ugyanis a 140. sorszámú beadványukban nem ezt, hanem új szakértő kirendelését kérték, így az elsőfokú bíróság hivatalból fogatosított bizonyítást, amely – a BH2004.144. számú eseti döntés tükrében – ellentétben áll a Pp. 276. §-ának (2) bekezdésével. Ennek következtében a jogellenesen fogatosított meghallgatás eredményét ki kell rekeszteni a bizonyítékok köréből, enélkül pedig a felperesek nem tettek eleget az őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek, hiszen nem igazolták, hogy a III. rendű felperes oxigénhiányból eredő egészségkárosodását a méhen belüli fertőzés miatt kialakult keringésszerveomlás idézte elő, amelyet gyors és adekvát orvosi beavatkozás megelőzhetett volna.

[19] Rámutatott arra is, hogy a szakértők szerint az egészségkárosodást eredményező oxigénhiányos állapotot nem méhen belüli fertőzés, hanem fulladás okozta. Emiatt a kár és a keresetben megjelölt magatartás között nincs okozati összefüggés, ezért a

keresetet – a BH2009.2414. számú eseti döntés tükrében – a felróhatóság vizsgálata nélkül el kellett volna utasítani. Az, hogy az oxigénhiányt fertőzés vagy fulladás idézte-e elő, az elsőfokú ítélettel szemben nem irreleváns, mert a két eset kórlefolyása – a szakvélemény szerint – alapjaiban különbözik egymástól. Mivel pedig a felperesek egyetlen beadványukban sem hivatkoztak fulladásból eredő idegrendszeri károsodásra, az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 2. §-ának (3) bekezdését, azaz a kérelemhez kötöttség elvét, hiszen olyan tényállásra alapította a felelősségét, amelyre a felperesek nem hivatkoztak.

[20] Úgy érvelt, hogy a perjogi szabályoknak megfelelő írásbeli szakvélemény nem igazolta az egészségügyi dokumentáció hiányosságait. Ezt az elsőfokú bíróság kizárólag a szakértők szóbeli nyilatkozataira alapította, ezeket azonban ki kell rekeszteni a bizonyítékok közül. Az egészségügyi dokumentáció pedig megfelelő, abból tehát meg lehet állapítani, hogy az alkalmazottai az újraélesztés során betartották a szakmai szabályokat és a gondossági követelményt.

[21] A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság nem indítvány nélkül hallgatta meg a szakértőket, mert a 140. sorszámú beadványukban új szakértő kirendelését kérték, az elsőfokú bíróság pedig a Pp. 315. §-ának (1) bekezdése alapján mérlegelhetette, hogy új szakértőt rendel ki vagy megkísérli a szakvélemény aggályosságának orvoslását a szakértők meghallgatása útján. Érvelésük szerint amennyiben a szakértők meghallgatása mégsem felelne meg a Pp-nek, ennek következtében a Pp. 316. §-ának (3) bekezdése alapján nemcsak a szakértők szóbeli nyilatkozatát, hanem a teljes szakvéleményt ki kellene zárni a bizonyítékok köréből, ez pedig azt jelentené, hogy a II. rendű alperes nem tett eleget a 60. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt bizonyítási kötelezettségének. A II. rendű alperes iratellenes állításaival szemben a keresetük tartalmazta azt a tényállítást, hogy az oxigénhiányt apnoe idézte elő, amelyet a II. rendű alperes sem vitatott, így ennek bizonyítása a per során szükségtelen volt. A keresetük kiterjedt arra is, hogy a II. rendű alperes a III. rendű felperes újraélesztése során nem tartotta be a szakmai szabályokat és a gondosság követelményét, így az elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kereseten. Azt pedig, hogy az egészségügyi dokumentáció az újraélesztés körében ellentmondásos, már az alapszakvélemény is tartalmazta, így e körben a szakértők meghallgatása nem hozott újdonságot.

[22] A beavatkozó a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában egyetértett a II. rendű alperes által előterjesztett fellebbezéssel.

[23] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései). Ezért – fellebbezés hiányában – nem érintette az elsőfokú közbenső ítélet indokolásának azon részét, amely szerint a II. rendű alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg amiatt, hogy a III. rendű felperes keringése a születését követő első órában összeomlott. Kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság – a fellebbezésben írt okok miatt – jogszerűtlenül állapította-e meg a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapját a III. rendű felperes újraélesztése során tanúsított magatartása miatt. Ennek eredményeként a fellebbezést alaptalannak találta.

[24] Az ítéltábla – az alábbi okok miatt – nem tekintette eljárási szabálysértésnek azt, hogy az elsőfokú bíróság a per 2021. június 7. napján megtartott tárgyalására megidézte és ott meghallgatta a kirendelt szakértőket.

[25] Kétségtelen tény, hogy a Pp. különbséget tesz a szakvélemény aggályosságának kiküszöböléséhez szükséges felvilágosítás megadására, és az új szakértő kirendelésére irányuló indítványok között. Amennyiben ugyanis a kirendelt szakértő aggályos szakvéleményt terjeszt elő, a felek a Pp. 313. §-ának (2) bekezdése alapján indítványozhatják, hogy a szakértő az aggályokat a szükséges felvilágosítás megadása útján küszöbölje ki. Abban az esetben pedig, ha a szakvélemény a felvilágosítás ellenére aggályos marad, a felek a Pp. 315. §-ának (1) bekezdése alapján indítványt nyújthatnak be új szakértő kirendelése iránt. A bíróság a Pp. 2. §-ának (2) bekezdése alapján ezekhez az indítványokhoz kötve van, azaz amennyiben a fél új szakértő kirendelését kéri, az indítványt nem minősítheti a szakvélemény aggályosságának kiküszöbölésére irányuló felvilágosítás iránti kérelemnek. Abban az esetben pedig, ha az indítvány csupán felvilágosítás megadására irányul, azt nem tekintheti új szakértő kirendelése iránti kérelemnek. Mindez azt is jelenti, hogy amennyiben a fél úgy kér új szakértőt, hogy a szakvélemény aggályosságát a szakértők meghallgatása útján ki lehet küszöbölteni, akkor a bíróságnak – erre hivatkozással – el kell utasítania az indítványt. Abban az esetben pedig, ha a fél úgy kér felvilágosítást a szakértőtől, hogy a szakvélemény aggályossága ilyen módon nem küszöbölhető ki, a bíróságnak – erre hivatkozással – ugyancsak el kell utasítania az indítványt. Mivel a felperesek a 140. sorszámú beadványukban a Pp. 315. §-ának (1) bekezdése alapján új szakértő kirendelésére tettek indítványt, azt az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a Pp. 313. §-ának (2) bekezdése szerinti felvilágosítás megadására irányuló indítványnak, így valóban anélkül idézte és hallgatta meg a szakértőket, hogy azt a felek indítványozták volna. Ezzel megsértette a Pp. 313. §-ának (2) bekezdését, amely a szakvélemény írásbeli vagy szóbeli kiegészítését – a hivatalból fogatosítható bizonyítás eseteit kivéve – kizárólag erre irányuló indítvány esetén teszi lehetővé.

[26] Ez az eljárási szabálysértés azonban kiküszöbölhető. Semmi sem zárja ki ugyanis azt, hogy a fél utóbb elfogadhassa az indítvány nélkül fogatosított bizonyítás eredményét és utólag pótolhassa a hiányzó bizonyítási indítványt. Épp ellenkezőleg: a felek tisztességes eljáráshoz, ezen belüli is a jogvita észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogával az az értelmezés áll összhangban, hogy az indítvány nélkül fogatosított bizonyítást ne kelljen megismételni akkor, ha annak eredményét a felek egyike utóbb elfogadta és a hiányzó bizonyítási indítványt utólag pótolta. Márpedig jelen esetben éppen ez történt. A felperesek ugyanis a szakértők meghallgatását követően visszavonták az új szakértő kirendelése iránti indítványukat, mert arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a szakvélemény aggályosságát a szakértők meghallgatása kiküszöbölte (143. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldala). Ezzel – a nyilatkozataik tartalma szerint (Pp. 110. §-ának (3) bekezdése) – nemcsak a szakértők meghallgatásának eredményét, hanem a szakértők megidézésére és meghallgatására irányuló eljárási cselekményeket is elfogadták, amellyel pótolták a Pp. 313. §-ának (2) bekezdése által megkövetelt indítványt. Mindezt a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatukkal kifejezetten meg is erősítették, amely – a kifejtett okok miatt – kiküszöbölte az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését, és jogszerűvé tette a szakértők megidézését és szóbeli meghallgatását.

[27] A fellebbezési érveléssel szemben jelen perben nem lehetett irányadónak tekinteni a BH2004.144. szám alatt közzétett eseti döntést. Ennek oka egyrészt az, hogy a határozat nem a Pp., hanem a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a

továbbiakban: az 1952. évi Pp.) alkalmazása során született. Másrészt pedig a közzétett döntés alapjául szolgáló tényállás is eltérő volt, hiszen abban az eljárásban egyik fél sem tett olyan nyilatkozatot, amellyel utólag pótolta volna a hiányzó bizonyítási indítványt.

[28] Nem osztotta az ítéltábla a II. rendű alperes jogi álláspontját abban a tekintetben sem, hogy mi lett volna a jogkövetkezménye annak, ha a szakértők meghallgatását eljárási szabálysértésnek minősítette volna. Bár ez esetben a Pp. 316. §-ának (3) bekezdése alapján valóban ki kellett volna zárni a bizonyítékok köréből a szakértők elsőfokú tárgyalás során tett nyilatkozatait, a jogvitát – további eljárási cselekmény nélkül – nem lehetett volna lezárni. Az ítéltáblának ugyanis a Pp. 317. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján tájékoztatnia kellett volna a feleket arról, hogy a szakvélemény – a szakértők szóbeli nyilatkozatai nélkül – aggályos, hiszen az – a felperesek 140. sorszámú beadványában kifejtett okokból – önmagával és a perbeli adatokkal is ellentétes [Pp. 316. §-a (1) bekezdésének c) pontja], majd erre irányuló indítvány esetén újra fogatosítania kellett volna a szakértők meghallgatását, hiszen ily módon az aggályosság – immáron szabályszerűen – kiküszöbölhető lett volna. Amennyiben pedig egyik fél sem indítványozta volna a szakértők meghallgatását, az ítéltáblának az aggályos szakvéleményt is ki kellett volna rekesztenie a bizonyítékok köréből [Pp. 316. §-ának (3) bekezdése], az ebből eredő bizonyítatlanságot pedig – a fellebbezési ellenkérelemmel egyezően – a bizonyításra köteles II. rendű alperes terhén kellett volna értékelnie, amely azt jelenti, hogy a II. rendű alperes ez esetben sem mentesülhetett volna az újraélesztés során tanúsított magatartásából eredő kártérítési felelőssége alól.

[29] Alap nélkül állította a II. rendű alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság olyan tényállás alapján állapította meg a kártérítési felelősségének jogalapját, amelyre a felperesek nem hivatkoztak, így túlterjeszkedett a kereseten.

[30] Kétségtelen, hogy a Pp. 2. §-ának (2) bekezdése alapján a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Mindez egyrészt azt jelenti, hogy az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen, továbbá nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított [Pp. 342. §-ának (1) és (3) bekezdései]. Másrészt kötik a bíróságot a kereset, az ellenkérelem és a beszámítási kérelem alapjaként előadott releváns tények is, amelyekről – a felek tájékoztatása mellett – csak akkor térhet el, ha olyan tényt észlel, amelyet hivatalból kell figyelembe venni [Pp. 237. §-a (3) bekezdésének c) pontja].

[31] Jelen perben a felperesek – a fellebbezési ellenkérelmükkel egyezően – már a keresetlevelükben hivatkoztak arra, hogy az ellentmondásos és hiányos egészségügyi dokumentáció miatt nem igazolható, hogy a II. rendű alperes az észlelést követően haladéktalanul megkezdte a III. rendű felperes újraélesztését, mint ahogy az sem, hogy a lélegeztetés technikailag megfelelő volt. Állították azt is, hogy haladéktalan és technikailag is megfelelő ellátás esetén lett volna esély arra, hogy a III. rendű felperes ne szenvedjen el hypoxiás eredetű idegrendszeri károsodást (keresetlevél 21-22. oldalai). Ezeket a ténybeli korlátokat az elsőfokú bíróság a közbenső ítéletében nem lépte át, hiszen csak és kizárólag ezek alapulvételével állapította meg a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapját.

[32] Ahogy azt az elsőfokú ítélet is helyesen tartalmazza: ezen kereset tekintetében irreleváns volt, hogy magát az oxigénhiányt pontosan mi idézte elő: a keresetlevélben állított méhen belüli fertőzés vagy a keresetlevélben ugyancsak meghivatkozott apnoe. Bármilyen volt ugyanis a kiváltó ok, a II. rendű alperesnek az oxigénhiányból eredő idegkárosodás megelőzése és csökkentése érdekében az Eütv. 77. §-ának (3) bekezdésében írt módon kellett eljárnia, amelyet az elsőfokú bíróság által elfogadott kereseti tényállítások szerint nem tett meg. Mindez azt jelenti, hogy a jogalapjában alaposnak talált kereset releváns ténybeli alapjához nem tartozott hozzá az, hogy az oxigénhiány miből eredt, így ebben a körben az elsőfokú bíróság nem terjeszkedhetett túl a kereseti kérelmen.

[33] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a per során az oxigénhiány eredete legfeljebb abból a szempontból bírhatott volna jelentőséggel, hogy azt – a II. rendű alperes ellenkérelmének megfelelően – az I. rendű felperes maga okozta-e. Mindez a kifejtett okok miatt nem zárta volna ki a II. rendű alperes újraélesztés során tanúsított magatartása és a felperesek kára közötti okozati kapcsolatot, hiszen a II. rendű alperesnek az ellátás során az oxigénhiány okától függetlenül be kellett tartania a szakma szabályait és a vele szemben támasztott gondossági követelményt. E tényállítás ugyanakkor alkalmas lett volna arra, hogy felvesse az I. rendű felperes felróható közrehatásának lehetőségét. Ahhoz viszont, hogy az I. rendű felperes fulladást előidéző magatartására vonatkozó állítás valóban releváns, azaz a jogvita érdemét érintő tényállítás legyen, szükséges lett volna az is, hogy a II. rendű alperes a jogállítási körében hivatkozzon az I. rendű felperes közrehatására, amelyet nem tett meg. Ettől függetlenül az elsőfokú bíróság a közbenső ítéletében – az ellenkérelmet e tekintetben is kimerítve – kitért arra, hogy álláspontja szerint az oxigénhiányos állapotot nem az I. rendű felperes idézte elő, amelyet a II. rendű alperes a fellebbezésében kifejezetten nem tett vitássá, de azt nem is vitathatta volna, hiszen a 89. sorszámú szakvélemény 79. kérdésre adott válaszában a szakértők úgy foglaltak állást: az anya testhelyzetének kóroki szerepe nem igazolt.

[34] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértéseket nem követte el, a tényállást pedig – a jogalap körében – a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helyesen állapította meg, és abból helytállóan következett arra, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapja az újraélesztés körében tanúsított felróható magatartása miatt fennáll. Az ítéltábla maradéktalanul egyetért az elsőfokú határozatban részletesen kifejtett indokokkal is, amelyeket nem kíván megismételni, a fellebbezés kapcsán ugyanakkor az alábbiakat emeli ki.

[35] A szülészeti dekurzus és az újszülött megfigyelési lapok közötti ellentmondások megállapításához nem volt szükség különleges orvosi szakértelemre, azok ugyanis a két dokumentáció tartalmának egyszerű összevetése alapján enélkül is nyilvánvalóak voltak. A perben eldöntendő szakkérdés valójában az volt, hogy az egészségügyi dokumentáció – ezen ellentmondások ellenére is – megfelel-e az Eütv. 136. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelménynek, azaz megállapítható-e belőle a III. rendű felperes újraélesztésének folyamata, és ha igen, a II. rendű alperes annak során betartotta-e a szakma szabályait és vele szemben fennálló gondossági követelményt. Ebben a körben a szakvélemény – a szakértők szóbeli meghallgatásáig – aggályos volt, mert anélkül minősítette a II. rendű alperes magatartását szabályszerűnek és gondosnak, hogy az egészségügyi dokumentáció alapján feltárta volna az ellátás pontos folyamatát és kiküszöbölte volna az abban rejlő nyilvánvaló ellentmondásokat. A szakvélemény aggályosságát csak a szakértők szóbeli meghallgatása szüntette meg, amely tisztázta, hogy az egészségügyi dokumentáció

hiányosságai és ellentmondásossága miatt az ellátás folyamata valójában nem tárható fel (143. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldalának 4. bekezdése). Ennek következményeit a II. rendű alperes köteles viselni, amely az Eütv. 136. §-ának (1) bekezdésében foglalt dokumentációs kötelezettségének elmulasztásával önmagát zárta el annak lehetőségétől, hogy bizonyíthassa: a III. rendű felperes kórházi kezelés során bekövetkezett oxigénhiányos állapotának megszüntetése során betartotta a szakma szabályait és az Eütv. 77. §-ának (3) bekezdésében foglalt gondossági követelményt. Erre tekintettel nem mentesülhetett a kártérítési felelőssége alól, az Eütv. 244. §-ának (2) bekezdése és az 1959. évi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján tehát köteles megtéríteni a felperesek részére azt a kárt, amely őket a III. rendű felperes oxigénhiányból eredő egészségkárosodásával okozati összefüggésben érte.

[36] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[37] A II. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a felperesek jogi képviselői munkadíjból és a jogi képviselőjük 25 000 Ft összegű, nem vitatott utazási költségéből álló másodfokú perkötségének egyetemleges megfizetésére [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése]. Az ítéltábla a jogi képviselői munkadíj összegét – a meg nem határozható fellebbezési pertárgyérték alapulvételével (BH1995.641.) – a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-a alapján 5000 Ft + áfa, azaz 6350 Ft-ban állapította meg.

[38] A meg nem határozható perértékű másodfokú eljárás során le nem rótt fellebbezési illetéket a pervesztes, de illetékmentes II. rendű alperes helyett az állam viseli [Pp. 102. §-ának (6) bekezdése].

Debrecen, 2021. október 7.

dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró